

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ธนชัย แสนด้ง¹, กรรข ศรีรอยทอง¹, กฤษณา ทวีทรัพย์¹, ชีรินทร์ ลาน้ำเที่ยง¹, ภฤศ อารีย์สว่างวงศ์¹, วรรณิสา โกมลไพศาล¹, ปิยธิดา กุหิรัญญรัตน์², ฐานพัฒน์ คิฐสถาพรเจริญ²

¹นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5, ²ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Factors Associated with the Uptake of Influenza Vaccine Among the Health Care Workers and Personal Staff in Faculty of Medicine, Khon Kaen University

Thanachai Sanlung¹, Korrakot Soitong¹, Krisana Thawisap¹, Pruet Areesawangvong¹, Theerin Lanamtieng¹, Wannisa Komonpaisarn¹, Piyathida Kuhirunyaratn², Thannapat Disthapornchareon²

¹5th year medical students, ²Department of Community Medicine, Faculty of Medicine, Khon Kaen University

หลักการและวัตถุประสงค์: บุคลากรทางการแพทย์มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับและแพร่เชื้อไข้หวัดใหญ่ วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สามารถป้องกันการติดเชื้อนี้ได้แต่พบว่า ความซุกของบุคลากรทางการแพทย์ได้รับวัคซีนป้องกันโรคนี้ในระดับต่ำและยังขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงปัจจัยที่มีผลทำให้บุคลากรทางการแพทย์ไปรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ความต้องการรับวัคซีนและการรับรู้ข่าวสารวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาแบบ case-control study สถานที่ทำการวิจัยคือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชากรศึกษาคือบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 6-24 มิถุนายน 2554 แบ่งเป็นผู้ได้รับวัคซีน 1,105 ราย และผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีน 3,081 ราย คำนวณขนาดตัวอย่างได้ ผู้ได้รับวัคซีน 72 ราย ผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีน 144 ราย สุ่มตัวอย่างแบบ systematic sampling เครื่องมือคือแบบสอบถามชนิดตอบเอง ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรับรู้ข่าวสาร ความต้องการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Pearson Chi-Square, Fisher's exact test,

Background and objective: Health care workers (HCWs) are at a high risk for influenza infection and spread to patients. Although immunization is beneficial and effective in protecting influenza infection and reducing nosocomial and public transmission, the uptake of vaccination among HCWs, a case study, remains low. No evidence bases reveal which factors affect the uptake of influenza vaccine. Thus, this study aims to examine factors associated with the uptake of influenza vaccine among HCWs and hospital staff, explore the desire of influenza vaccination among samples and assess the sources of influenza vaccine information.

Methods: Research design was case-control study set in Faculty of Medicine, Khon Kaen university. Study population were HCWs and hospital staff, 1105 staffs who had got influenza vaccination in 2010 (case) and 3081 staffs who hadn't got vaccination in 2010 (control), worked during 6-24 June 2011 at Faculty of Medicine, Khon Kaen University. Sample size calculation reveal, 72 cases and 144 controls, were randomized by using systematic sampling method. A self-administered questionnaire, composed of personal information, factors that affecting uptake of influenza vaccine, sources of influenza vaccine information, desire of influenza vaccination and other comments. Data were analyzed by using SPSS-PC v15.0, Epi info for DOS v6.0,

Mann-Whitney U-test, Multiple logistic regression

ผลการศึกษา: อัตราการตอบกลับของกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 77.8 (56/72) และกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 80.6 (116/144) ในกลุ่มผู้ได้รับวัคซีน มีเพศชายร้อยละ 14.3 หญิงร้อยละ 85.7 เป็นผู้ที่มีโอกาสสัมผัสผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 80 และในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีน มีเพศชายร้อยละ 25 หญิงร้อยละ 75 เป็นผู้ที่มีโอกาสสัมผัสผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 68.9 เมื่อวิเคราะห์หัตถ์แปรเชิงซ้อนพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี 2553 (AOR=3.74, 95%CI:1.71,8.19, p=0.001) และการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ (AOR=2.66, 95%CI:1.17,6.04, p=0.019) ในส่วนของความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ พบว่า กลุ่มผู้ได้รับวัคซีนมีความต้องการคิดเป็นร้อยละ 98.2 และกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนมีความต้องการคิดเป็นร้อยละ 62.2 เมื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ในกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนพบว่า จากเพื่อนร่วมงาน แผ่นโปสเตอร์และจดหมายเวียนภายในองค์กร ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีน พบว่า จากเพื่อนร่วมงาน แผ่นโปสเตอร์และสื่อโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์

สรุป: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ คือการเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี พ.ศ.2553 และการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ทั้งนี้กลุ่มกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนมีความต้องการวัคซีนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับวัคซีน นอกจากนี้ทั้งสองกลุ่มรับรู้ข่าวสารการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่จากเพื่อนร่วมงาน แผ่นโปสเตอร์ และช่องทางเพิ่มเติมที่แนะนำคือ จดหมายเวียนภายในองค์กร

คำสำคัญ: ปัจจัย, วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่, บุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์

and Epi info for Windows v3.5 and were described into analytical statistics (i.e. Pearson Chi-Square, Fisher's exact test, Mann-Whitney U-test).

Results: The response rates were 77.8% (56/72) in cases and 80.6% (116/144) in controls. The survey showed that in cases 14.3% were males and 85.7% were females and in control 25% were males and 75% were females. For the staff who had patient contact, revealed 80% in case and 68.9% in control. According to the multiple logistic regression analysis, statistically significant factors affecting influenza vaccination under influencing factors control, are a history of vaccination before 2010 (AOR=3.74, 95% CI: 1.71, 8.19, p=0.001), and understanding of influenza and influenza vaccination (AOR=2.66, 95% CI: 1.17, 6.01, p=0.019). The study, regarding the desire of influenza vaccination of HCWs and hospital staff in 2011, showed that 98.2% in case and 62.2% in control will get vaccination. The studies in response to staff's main sources of influenza vaccination information were from colleagues, poster, and circular notice in case and colleagues, poster, television or newspapers, in control.

Conclusions: Factors associated with influenza vaccine uptake among HCWs and hospital staffs were a history of vaccination before 2010 and understanding of influenza and influenza vaccination. The desire of influenza vaccination remained high in staff who had been vaccinated in 2010, but remained low in the staff who were not. Main sources of information were from colleagues and poster. Moreover, circular notice was another source, recommended to increase the vaccination rate.

Keywords: factors, influenza vaccine, health care workers (HCWs) and hospital staff

ศรีนครินทร์เวชสาร 2556; 28(2): 229-38 • Srinagarind Med J 2013; 28(2): 229-38

บทนำ

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อสุขภาพและเศรษฐกิจสังคมในทุกช่วงอายุ¹ ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2553 มีผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่จำนวน 112,750 ราย เป็น H1N1 (Influenza A) จำนวน 16,455 ราย และมีผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่จำนวน 169 ราย เป็น H1N1 จำนวน 150 ราย² บุคลากรทางการแพทย์นั้น เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้

รับเชื้อและแพร่เชื้อไปสู่บุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ป่วยในโรงพยาบาล ซึ่งมีสุขภาพที่อ่อนแออยู่แล้ว³ วิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการป้องกันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่คือการได้รับวัคซีนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นวิธีที่คุ้มค่า นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ยอมรับกันโดยสากลซึ่ง CDC (Centers for Disease Control and Prevention) ได้แนะนำให้บุคลากรทางการแพทย์รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่

ทุก ๆ ปี³ อย่างไรก็ตามบุคลากรทางการแพทย์ยังมีอัตราการได้รับวัคซีนที่น้อย จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าสาเหตุที่เกี่ยวข้องนั้น คือ การขาดความรู้เกี่ยวกับโรคและผลข้างเคียงของวัคซีน⁴ อีกทั้งยังมีเหตุผลทางด้านทัศนคติ⁵

ในประเทศไทยพบว่ามีภาวะระบาดระลอกที่สองของไข้หวัดใหญ่ 2009 กระทรวงสาธารณสุขได้เร่งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ กลุ่มแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ด่านหน้า ที่ดูแลผู้ป่วยไปรับวัคซีนโดยเร็ว อย่างไรก็ตามจากรายงานกระทรวงสาธารณสุขเมื่อปี พ.ศ. 2553 ยังมีอัตราการไปรับวัคซีนของบุคลากรในอัตราที่ต่ำเพียงประมาณร้อยละ 3 จากบุคลากรที่ขึ้นทะเบียนไว้ทั้งสิ้น 371,424 ราย⁶ ซึ่งถือว่าต่ำเมื่อเทียบกับการศึกษาของ Christini มีความชุกอยู่ที่ร้อยละ 52⁷ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีสัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และการรับรู้ข่าวสารวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบ Case-control study ประชากรศึกษาคือบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากฐานข้อมูลของหน่วยงานเจ้าหน้าที่สำนักงานคนบตี คณะแพทยศาสตร์ ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2554 ยกเว้น บุคลากรที่บรรจุหลังวันที่ 30 กันยายน 2553 บุคลากรที่ลาศึกษาต่อหรือไปราชการในช่วงวันที่ 6-28 มิถุนายน 2554 และบุคลากรที่ได้นำไปทำ pilot study ไปแล้ว รวมประชากรศึกษา 4,186 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ได้รับวัคซีน 1,105 ราย และกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีน 3,081 ราย คำนวณขนาดตัวอย่างโดยกำหนด $\alpha\text{-error}=0.05$, $\text{power}=80\%$, $\text{multiple correlation coefficient}=0.5$, $\text{ratio of case : control}=1:2$ โดยสนใจปัจจัยการกลัวต่อภาวะแทรกซ้อนของวัคซีน ซึ่งศึกษาเพื่อหาสัดส่วนเบื้องต้นได้ สัดส่วนของการรับวัคซีนในกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนและกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีนเป็น 0.7 และ 0.9 ตามลำดับ คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 216 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ได้รับวัคซีน 72 ราย กลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีน 144 ราย จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) จากฐานข้อมูลประชากรศึกษาดังกล่าว

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีค่านิยามเชิงปฏิบัติการที่สำคัญคือ 1) กลุ่มผู้ที่ได้รับวัคซีน หมายถึง บุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ 3 สายพันธุ์ จากโรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม - 29 กันยายน 2553 2) กลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีนหมายถึงบุคลากรสังกัด คณะแพทยศาสตร์ ตามฐานข้อมูลหน่วยการเจ้าหน้าที่สำนักงานคนบตี คณะแพทยศาสตร์ ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2554 ที่ไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่จากโรงพยาบาลในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว 3) บุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ หมายถึง บุคคลที่ทำงานภายในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แก่ อาจารย์แพทย์ แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่เภสัชกรรมเจ้าหน้าที่รังสีวิทยา เจ้าหน้าที่ชันสูตรทางห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน คนงาน และพนักงานสายสนับสนุนอื่น ๆ และ 4) วัคซีน (vaccine) หมายถึง วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ที่ใช้ในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นวัคซีนที่ประกอบด้วยวัคซีนชนิดเชื้อตาย ประกอบด้วยแอนติเจนที่คล้ายคลึงกับไวรัส 3 สายพันธุ์ ได้แก่ Influenza A (H1N1) Influenza A (H3N2) Influenza B ที่แพร่พันธุ์ในไข่ไก่ จากไก่ที่สุขภาพสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามชนิดตอบเอง จัดทำโดยคณะผู้วิจัยโดยดัดแปลงจากการทบทวนวรรณกรรม⁸⁻¹² และผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรับรู้ข่าวสาร ความต้องการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยคณะผู้วิจัยและมีการซักซ้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูล ทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ด้วยตนเองหรือเจ้าหน้าที่ธุรการของแต่ละหน่วยงาน พร้อมแนบเอกสารชี้แจงของรับแบบสอบถามเพื่อตอบกลับ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่อยู่หรือลาฉุกเฉินจะทำการสุ่มรายชื่อใหม่จากฐานข้อมูลประชากรศึกษา ในกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จะมีการติดตาม 3-4 ครั้ง หากไม่ได้รับการตอบกลับ จะถือว่าไม่ได้รับความร่วมมือ จากนั้นนำข้อมูลเข้าด้วยวิธี double data entry และตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของการป้อนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ median, inter-quartile range, frequency, proportion, 95%CI และสถิติเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ Pearson Chi-Square, Fisher's exact test, Mann-Whitney U-test และ Multiple logistic regression การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ขอรับการพิจารณาเพื่อขอยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ HE541176

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 79.63 (172/216) โดยกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนมีอัตราการตอบกลับร้อยละ 77.8 (56/72) และกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีนมีอัตราการตอบกลับร้อยละ 80.6 (116/144) พบว่าสัดส่วนของลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างกลุ่มผู้ได้รับวัคซีนและกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสัดส่วนของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ค่ามัธยฐานอายุ 37.5 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่เป็นพยาบาล กลุ่มตัวอย่างมีการสัมผัสผู้ป่วยเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 1)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

2.1 การวิเคราะห์หัตถ์แปรเชิงเดี่ยว (Uni-variable analysis)

พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี พ.ศ.2553 (COR=4.12, 95%CI:1.87,9.25) การมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ (COR=2.28, 95%CI: 1.01,5.23) (ตารางที่ 2)

2.2 การวิเคราะห์หัตถ์แปรเชิงซ้อน (Multi-variate Analysis)

พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อควบคุมอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี พ.ศ.2553 (AOR=3.74,95%CI:1.71,8.19, p=0.001) การมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ (AOR=2.66,95%CI:1.17,6.01) (ตาราง ที่ 3)

ส่วนที่ 3 ความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2554

ความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในปี พ.ศ. 2554 ของกลุ่ม กลุ่มผู้ได้รับวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 98.2 และกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีน คิดเป็นร้อยละ 62.2 (ตารางที่ 4)

ส่วนที่ 4 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

การรับรู้ข่าวสารวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ที่สำคัญของกลุ่มผู้ได้รับวัคซีน สามอันดับแรกคือ จากเพื่อนร่วมงาน

ร้อยละ 83.6 แผ่นโปสเตอร์ร้อยละ 81.8 และจดหมายเวียนภายในองค์กรร้อยละ 74.5 ส่วนกลุ่มผู้ไม่ได้รับวัคซีนพบว่ามาจากเพื่อนร่วมงานร้อยละ83.8 แผ่นโปสเตอร์ร้อยละ 81.0 และสื่อโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ร้อยละ74.2 (ตารางที่ 5)

ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะมีประเด็นที่สำคัญ คือ

1) ด้านการให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้ที่มารับวัคซีน ควรจะมีการฉีดวัคซีนให้กับบุคลากรทางการแพทย์ทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น เจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอก หรืออื่น ๆ ให้ได้รับครบถ้วน เพราะจะช่วยป้องกันการแพร่เชื้อไข้หวัดใหญ่ไปสู่ผู้ป่วยและควรมีการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนหรือผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

2) ด้านภาวะแทรกซ้อนของวัคซีน พบว่า ต้องการคำแนะนำจากแพทย์ในเรื่องภาวะแทรกซ้อนหากมีโรคประจำตัวและควรมีการให้ข้อมูลและเก็บผลการฉีดวัคซีนว่ามีบุคลากรที่ป่วยหลังฉีดหรือฉีดแล้วมีความผิดปกติอย่างไร เพื่อบุคลากรที่กลัวภาวะแทรกซ้อนจะได้มีความมั่นใจ และมีข้อสนับสนุนในการที่จะไปรับวัคซีน

3) ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ และประสิทธิภาพของวัคซีน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ไปรับวัคซีนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฉีดวัคซีน ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทุกหน่วยงาน ควรมีวัคซีนเพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคน ควรมีสมาคมประจำตัวผู้รับวัคซีนแก่บุคลากรเพื่อให้บุคลากรทราบช่วงเวลาที่เหมาะสมมารับวัคซีนและมารับวัคซีนตามวันเวลาที่กำหนด ควรเพิ่มเวลาในการบริการสำหรับเจ้าหน้าที่ที่อยู่เวรและมีการติดตามแจ้งผลผู้ที่ไม่ได้ไปฉีดตามกำหนด

4) ด้านคุณภาพของวัคซีน ควรเลือกวัคซีนจากบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ มาให้บุคลากรไม่ใช้วัคซีนที่ยังไม่ได้จำหน่ายในประเทศไทย มีความกังวลว่าวัคซีนที่นำมาใช้ในปัจจุบันไม่ใช่ของที่ขายให้กับผู้ป่วย วัคซีนที่บุคลากรได้รับแน่ใจหรือไม่ว่าไม่ใช่ตัวทดลองหรือเป็นวัคซีนที่ผลิตในเมืองไทยซึ่งยังไม่ผ่านการยอมรับและมาตรฐานที่แท้จริง

วิจารณ์

การศึกษานี้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งประกอบไปด้วยสายอาชีพต่าง ๆ ที่มีทั้งที่ต้องสัมผัสและไม่ได้สัมผัสผู้ป่วย จึงอาจเป็นข้อจำกัด เนื่องจากในการให้วัคซีนนั้นมีการเน้นให้บุคลากรที่มีความเสี่ยงก่อนเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตาม

เมื่อพิจารณาทั้งกลุ่ม ผู้ได้รับวัคซีนและผู้ไม่ได้รับวัคซีน พบว่ามีลักษณะการกระจายของประชากรพื้นฐานที่ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส โรคประจำตัว สายอาชีพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในสายอาชีพ และการสัมผัสผู้ป่วย ดังนั้นจึงสามารถที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากรศึกษา

สำหรับอัตราการตอบกลับ คิดเป็นร้อยละ 79.63 การวิเคราะห์กรณีที่ดีที่สุด-ดีที่สุด โดยพิจารณาจากตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง และ ตัวแปรที่พบว่ามีความสัมพันธ์ พบว่า ค่าช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95 นั้น อยู่นอกขอบเขตของค่าช่วงเชื่อมั่นที่ได้จากการศึกษา อยู่เล็กน้อย (ตารางที่ 6) อย่างไรก็ตาม พบว่าอัตราการตอบกลับมีสูงในเจ้าหน้าที่สำนักงาน และพบอัตราการตอบกลับต่ำในกลุ่มแพทย์และพยาบาล เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาอื่น ๆ เช่น Christini และคณะ⁷ และ Virseda และคณะ¹ ก็มีอัตราการตอบกลับที่ต่ำเพียงร้อยละ 42 และ 58.5 ตามลำดับ โดยอาจเกิดจากการที่บุคลากรทางการแพทย์มีภาระรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลา การทำงานเป็นช่วงเวลาไม่แน่นอนทำให้ไม่สามารถแจกแบบสอบถามหรือขอรับแบบได้โดยตรง รวมทั้งบุคลากรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา แม้คณะผู้วิจัยจะได้พยายามอธิบายอย่างเต็มที่

เมื่อทำการวิเคราะห์แบบหลายตัวแปร (multiple logistic regression) พบว่า การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ก่อนปี พ.ศ. 2553 และการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคลากรไปรับวัคซีนมากขึ้น โดยในเรื่องการเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่นั้น จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ Chor และคณะ¹³ ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้ที่เคยได้รับวัคซีนมาก่อนได้รับทราบผลดีของการรับ

วัคซีนจากประสบการณ์ของตนเอง จึงเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการรับวัคซีนอีกครั้งในปีต่อไป ส่วนปัจจัยด้านการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่นั้น พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Loulergue และคณะ¹⁴ กล่าวคือ การมีความรู้เกี่ยวกับการรับวัคซีนนั้น เกี่ยวข้องกับการรับวัคซีนของบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีความรู้ที่ดี ย่อมเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการได้รับวัคซีนของบุคลากรทางการแพทย์

สำหรับปัจจัยที่ทำให้บุคลากรไม่ไปรับวัคซีนในงานวิจัยอื่น ๆ เช่น Loulergue และคณะ¹⁴ และ Canning และคณะ¹⁵ พบว่าคือการกลัวต่อผลข้างเคียงของวัคซีนแต่ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกัน อาจเป็นเพราะในประเทศไทย การฉีดวัคซีนของบุคลากรยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ข่าวสารและข้อมูลยังไม่เผยแพร่ในวงกว้าง จึงอาจทำให้บุคลากรยังไม่ทราบถึงผลข้างเคียงของการได้รับวัคซีน

ในปี พ.ศ. 2554 พบว่าบุคลากรที่เคยรับวัคซีนมีความต้องการที่จะไปรับวัคซีนมากเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้ไปรับวัคซีนในปี พ.ศ. 2553 โดยเกือบทั้งหมดเห็นด้วยกับการจัดสรรให้มีวัคซีนที่เพียงพอสำหรับบุคลากร ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องวัน เวลาและข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนที่ชัดเจนอย่างทั่วถึง ต้องการให้มีการจัดแบ่งวัคซีนสำหรับบุคลากรแต่ละหน่วยที่ชัดเจนต้องการให้มีการบริการฉีดวัคซีนตามหน่วยงานและต้องการให้มีการฉีดวัคซีนเพิ่มเติมให้กับบุคลากรที่ไม่สามารถมาฉีดได้ในเวลาที่กำหนด

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดคือ อัตราการตอบกลับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง ทำให้ปัจจัยบางอย่างอาจยังไม่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ได้ชัดเจน การนำเจ้าหน้าที่สำนักงาน มาคิดรวมในงานวิจัย ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีโอกาสสัมผัสผู้ป่วยน้อย ทำให้ความคิดเห็นอาจไม่สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่ต้องสัมผัสกับผู้ป่วย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

	ผู้ได้รับวัคซีน ร้อยละ (จำนวน/ จำนวน)	ผู้ไม่ได้รับวัคซีน ร้อยละ (จำนวน/ จำนวน)	Total ร้อยละ (จำนวน/ จำนวน ทั้งหมด)
เพศ			
ชาย	14.3 (8/56)	25.0 (29/116)	21.5 (37/172)
หญิง	85.7 (48/56)	75.0 (87/116)	78.5 (135/172)
สถานะภาพสมรส			
โสด	65.5 (36/55)	60.9 (70/115)	37.6 (64/170)
สมรส	34.5 (19/55)	39.1 (45/115)	62.4 (106/170)
ค่ามัธยฐานอายุ n=166	41.0 (IQR=15.0)	36.0 (IQR=15.0)	37.5 (IQR=16.25)
ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	60.7 (34/56)	74.1 (86/116)	69.8 (120/172)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	39.3 (22/56)	25.9 (30/116)	30.2 (52/172)
สายอาชีพ			
อาจารย์แพทย์	7.1 (4/56)	8.6 (10/116)	8.1 (14/172)
แพทย์	5.4 (3/56)	7.8 (9/116)	7.0 (12/172)
พยาบาล	23.2 (13/56)	23.3 (27/116)	23.3 (40/172)
ผู้ช่วยพยาบาล พนักงานการแพทย์ นักกายภาพ	21.4 (12/56)	14.7 (17/116)	16.9 (29/172)
เภสัชกร เจ้าหน้าที่เภสัชกรรม	3.6 (2/56)	1.7 (2/116)	2.3 (4/172)
เจ้าหน้าที่รังสีวิทยา	0 (0/56)	3.4 (4/116)	2.3 (4/172)
เจ้าหน้าที่ชั้นสูตตรทางห้องปฏิบัติการ	5.4 (3/56)	1.7 (2/116)	2.9 (5/172)
เจ้าหน้าที่สำนักงาน นักวิทยาศาสตร์	16.1 (9/56)	22.4 (26/116)	20.3 (35/172)
คนงาน และพนักงานสายสนับสนุนอื่น ๆ	17.9 (10/56)	16.4 (19/116)	16.9 (29/172)
ประสบการณ์การทำงานในสายอาชีพ (ปี) n=163	14 (IQR=24)	11.5 (IQR=14)	12.0 (IQR=18.0)
การสัมผัสผู้ป่วย			
สัมผัส	80 (36/45)	68.9 (71/103)	72.3 (107/148)
ไม่สัมผัส	20 (9/45)	31.1 (32/103)	27.7 (41/148)
โรคประจำตัว			
มี	18.5 (10/54)	18.6 (21/113)	18.6 (31/167)
ไม่มี	81.5 (44/54)	81.4 (92/113)	81.4 (136/167)

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรฯ จากการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงเดียว

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับวัคซีน	จำนวน	ร้อยละ การรับวัคซีน	COR 95% CI	p-value
ด้านแรงจูงใจ				
1 การเคยได้รับวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ก่อนปี พ.ศ.2553				
เคย	96	44.8	4.12 (1.87,9.25)	<0.001*
ไม่เคย	73	16.4		
2 การต้องการรับวัคซีนเพื่อการป้องกันตนเอง				
ใช่	153	36.6	1.33 (0.22,10.24)	1.000**
ไม่ใช่	7	28.6		
3 การต้องการรับวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อสู่ผู้อื่น				
ใช่	147	33.3	0.70 (0.19,2.70)	0.543**
ไม่ใช่	12	41.7		
4 การมีโอกาสสัมผัสผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ				
ใช่	136	35.3	1.32 (0.47,3.81)	0.646*
ไม่ใช่	24	29.2		
5 ประชาสัมพันธ์ที่ดี				
ใช่	129	34.9	1.13 (0.45,2.82)	0.782*
ไม่ใช่	31	32.3		
6 การมีประสิทธิภาพที่ดีของวัคซีน				
ใช่	137	36.5	2.07 (0.67,6.82)	0.168*
ไม่ใช่	23	21.7		
7 ความกลัวต่อภาวะแทรกซ้อนของวัคซีน				
ใช่	122	32.8	0.75 (0.31,1.70)	0.449*
ไม่ใช่	38	39.5		
ด้านทัศนคติ				
1 การมีทัศนคติว่าวัคซีนไม่จำเป็นสำหรับผู้มีสุขภาพแข็งแรง				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	80	28.8	0.73 (0.36,1.47)	0.344*
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	90	35.6		
2 การมีทัศนคติว่าวัคซีนมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคดี				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	156	34.0	2.83 (0.56,19.23)	0.226**
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	13	15.4		
3 การมีทัศนคติว่าการรับวัคซีนจะทำให้มีอาการคล้ายไข้หวัด				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	151	31.1	0.62 (0.21,1.83)	0.335*
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	19	42.1		
4 การมีทัศนคติที่มั่นใจว่าจะไม่เป็นโรคไข้หวัดใหญ่ถ้าได้รับวัคซีน				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	112	38.4	2.18 (0.98,4.93)	0.038*
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	54	22.2		
5 การมีทัศนคติว่าบุคลากรทางการแพทย์มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่มากกว่าบุคคลทั่วไป				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	157	31.8	1.09 (0.24,5.58)	1.000**
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	30		
6 การมีทัศนคติว่าบุคลากรทางการแพทย์ควรได้รับวัคซีน				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	164	32.3	1.43 (0.13,36.62)	1.000**
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	25.0		
ด้านความรู้				
ความรู้เกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่				
ตอบถูก 5 ข้อขึ้นไป	99	38.4	2.28 (1.01,5.23)	0.030*
ตอบถูก 1-4 ข้อ	56	21.4		

* Pearson's Chi-square ** Fisher's Exact test

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรฯ จากการวิเคราะห์การวิเคราะห์ตัวแปรเชิงซ้อน (multiple logistic regressions)

	จำนวน	ร้อยละ การรับวัคซีน	AOR 95% CI	p-value
การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี 2553				
เคย	96	44.8	3.74 (1.71,8.19)	0.001*
ไม่เคย	73	16.4		
การมีทัศนคติที่มั่นใจว่าจะไม่เป็นโรคไข้หวัดใหญ่ถ้าได้รับวัคซีน				
เห็นด้วยมาก-เห็นด้วยปานกลาง	112	38.4	2.17 (0.96,4.90)	0.061
ไม่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	54	22.2		
ความรู้เกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่				
ตอบถูก 5 ข้อขึ้นไป	99	38.4	2.66 (1.17,6.04)	0.019*
ตอบถูก 1-4 ข้อ	56	21.4		

ตารางที่ 4 ร้อยละของความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง

	ผู้ได้รับวัคซีน	ผู้ไม่ได้รับวัคซีน	รวม
- ความต้องการที่จะไปรับวัคซีน	98.2 (54/55)	62.2 (69/111)	74.1 (123/166)
- ต้องการให้มีวัคซีนเพียงพอสำหรับบุคลากรทุกคน	96.4 (54/56)	93.9 (108/115)	94.7 (162/171)
- ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องวัน เวลาและข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนที่ชัดเจนอย่างทั่วถึง	98.2 (55/56)	97.4 (112/115)	97.7 (167/171)
- ต้องการให้มีการจัดแบ่งวัคซีนสำหรับบุคลากรแต่ละหน่วยที่ชัดเจน	98.2 (55/56)	95.7 (110/115)	96.5 (165/171)
- ต้องการให้มีการบริการฉีดวัคซีนตามหน่วยงาน	91.1 (51/56)	93.1 (108/116)	92.4 (159/172)
- ต้องการให้มีการฉีดวัคซีนเพิ่มเติมให้กับบุคลากรที่ไม่สามารถมาฉีดได้ในเวลาที่กำหนด	96.4 (54/56)	96.6 (112/116)	96.5 (166/172)

ตารางที่ 5 ร้อยละของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล	ผู้ได้รับวัคซีน (n=55)	ผู้ไม่ได้รับวัคซีน (n=105)	รวม (n=160)
เพื่อนร่วมงาน	83.6	83.8	83.8
แผ่นโปสเตอร์	81.8	81.0	81.3
สื่อโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์	72.7	74.2	74.4
หนังสือเวียนตามหน่วยงาน	74.5	73.3	73.8
แผ่นพับใบปลิว	70.9	73.3	72.5
เสียงตามสาย	61.8	60.0	60.6
เว็บไซต์	49.1	55.2	53.1
ครอบครัว	36.4	43.8	41.3
การค้นคว้าด้วยตนเอง	52.7	52.4	52.5

ตารางที่ 6 odds ratio และค่าช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการวิเคราะห์กรณีที่ดีที่สุด-กรณีที่แย่ที่สุด (best case-worst case analysis) โดยพิจารณาจากตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง และ ตัวแปรที่พบว่ามีความสัมพันธ์

ด้านความรู้	COR 95% CI (จากการวิเคราะห์ฯ)	COR 95% CI (จากการศึกษา)
การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ก่อนปี 2553		
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบว่า เคย	3.70 (1.75,7.78)	4.12 (1.87,9.25)
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบว่า ไม่เคย	2.58 (1.38,4.83)	
ความรู้เกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่		
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบถูก 5 ข้อขึ้นไป	2.22 (1.03,4.89)	2.28 (1.01,4.89)
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบถูก 1-4 ข้อ	1.60 (0.85,3.04)	
ความกลัวต่อภาวะแทรกซ้อนของวัคซีน		
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบว่า ใช่	0.78 (0.36,1.72)	0.75 (0.31,1.71)
เมื่อให้กลุ่มที่ไม่ตอบทั้งหมด ตอบว่า ไม่ใช่	0.80 (0.43,1.50)	

สรุป

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ได้แก่ การเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่มาก่อนปี พ.ศ. 2553 (AOR=3.74, 95%CI:1.71,8.19) และการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ (AOR=2.66,95%CI:1.17,6.01) ส่วนความต้องการของการรับวัคซีนของบุคลากรในปี พ.ศ. 2554 ของผู้ได้รับวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 98.2 และผู้ไม่ได้รับวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 62.2 และช่องทางการรับรู้ข่าวสารของบุคลากรเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ส่วนมากมาจากเพื่อนร่วมงาน และโปสเตอร์ ส่วนช่องทางที่ควรส่งเสริมเพิ่มเติมคือจดหมายเวียนภายในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ด้านนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีการประชาสัมพันธ์ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่และการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ให้กับบุคลากรอย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่ไม่เคยได้รับวัคซีนเนื่องจากยังมีความต้องการน้อย ควรเน้นให้ตระหนักถึงความสำคัญว่านอกจากจะเป็นการป้องกันตนเองแล้ว ยังเป็นการป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ผู้ป่วยอีกด้วย นอกจากนี้ยังควรให้ผู้ที่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ไปสู่บุคลากรคนอื่น ๆ ตามช่องทางการรับรู้ข่าวสารที่สำคัญของบุคลากร ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน แผ่นโปสเตอร์ และ

จดหมายเวียนภายในองค์กร

ด้านงานวิจัย

ควรมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มบุคลากรต่าง ๆ ที่มีความจำเพาะกว่านี้ เช่น กลุ่มแพทย์ กลุ่มพยาบาล อาจจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

หากจะทำวิจัยในบุคลากร ควรมีระยะเวลาการเก็บข้อมูลที่นานพอสมควร เนื่องจากบุคลากรมีช่วงการทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้เก็บข้อมูลได้ยากหากมีระยะเวลาสั้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศ.พญ.วิภา รัชชพิชิตกุล คุณประกาย พิทักษ์ และเจ้าหน้าที่หน่วยการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณบดี คณะแพทยศาสตร์ ตลอดจนบุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- Virsedas S, Restrepo MA, Arranz E, Magán-Tapia P, Fernández-Ruiz M, de la Cámara AG, et al. seasonal and pandemic A (H1N1) 2009 influenza vaccination coverage and attitudes among health-care workers in a Spanish university hospital. *Vaccine* 2010; 28:4751-7.
- สุวรรณชัย วัฒนาวิทย์เจริญชัย. (2554). กรมควบคุมโรคเฝ้าระวังหวัด 2009 กลายพันธุ์เผยแพร่แนวโน้มการระบาดลดลง(ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?news_id=1307623442&gripid=03&catid&subcatid [สืบค้นเมื่อ

- 9 มิถุนายน 2554]
3. Poland GA, Tosh P, Jacobson RM. Requiring influenza vaccination for health care workers: seven truths we must accept. *Vaccine* 2005; 23:2251-5.
 4. Martinello RA, Jones L, Topal JE. Correlation between healthcare workers' knowledge of influenza vaccine and vaccine receipt. *Infect Control Hosp Epidemiol* 2003; 24:845-7.
 5. Dedoukou X, Nikolopoulos G, Maragos A, Giannoulidou S, Maltezou HC. Attitudes towards vaccination against seasonal influenza of health-care workers in primary health-care settings in Greece. *Vaccine* 2010; 28:5931-3.
 6. สำนักงานโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. เฝ้าระวังบุคลากรทางการแพทย์กว่า 3 แสนคนทั่วไทยฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ 2009. สืบค้นจาก http://beid.dcd.moph.go.th/th_2011/news.php?items=106 [สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2553]
 7. Christini AB, Shutt KA, Byers KE. Influenza vaccination rates and motivators among healthcare worker groups. *Infect Control Hosp epidemiol* 2007; 28:171-7.
 8. O'Reilly FW, Cran GW, Stevens AB. Factors affecting influenza vaccine uptake among health care workers. *Occup Med (Lond)* 2005 2005; 55:474-9.
 9. Qureshi AM, Hughes NJ, Murphy E, Primrose WR. Factors influencing uptake of influenza vaccination among hospital-based health care workers. *Occup Med (Lond)* 2004; 54:197-201.
 10. Smedley J, Palmer C, Baird J, Barker. A survey of the delivery and uptake of influenza vaccine among health care workers. *Occup Med (Lond)* 2002; 52:271-6.
 11. National Center for immunization and Respiratory Diseases. Centers for disease control and prevention. (2010) the flu caring for someone sick at home(online) สืบค้นจาก http://www.cdc.gov/flu/pdf/freeresources/general/influenza_flu_home-care_guide.pdf [Cited December 2010]
 12. กลุ่มบริหารทั่วไป. เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน. สมาคมโรคติดต่อในเด็กแห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข 2553:2-1
 13. Chor JS, Ngai KL, Goggins WB, Wong MC, Wong SY, Lee N, et al. Willingness of Hong Kong healthcare workers to accept pre-pandemic influenza vaccination at different WHO alert levels: two questionnaire surveys. *BMJ* 2009; 339:b3391.
 14. Loulergue P, Moulin F, Vidal-Trean G, Absi Z, Demontpion C, Manager C, et al. knowledge, attitudes and vaccination coverage of healthcare workers regarding occupational vaccinations. *Vaccine* 2009; 27:4240-3.
 15. Canning HS, Phillips J, Stephen Allsup. Health care worker beliefs about influenza vaccine and reasons for non-vaccination - a cross-sectional survey. *J Clin Nurs* 2005; 14:922-5.